

Jean Langlais was organist aan de Saint-Clothilde in Parijs en zeer actief als componist, met name voor orgel. In een groot deel van zijn werk baseerde hij zich op Gregoriaanse thema's; zo ook in de **Incantation pour un jour Saint**, geschreven in 1949. Het werk opent met het Gregoriaanse "Lumen Christi"; traditioneel onderdeel van de katholieke Paaswake, waarbij het gezang wordt aangeheven bij het ontsteken van de Paaskaars in de nachtmis, en waarbij "Lumen Christi" beantwoord wordt door "Deo Gratias". Op eenzelfde manier gebruikt Langlais dit gegeven, waarbij hij het een aantal keer laat terugkomen gedurende het stuk. "Incantation" heeft een sterk improvisatorisch karakter. In intensiteit en dynamiek neemt het steeds toe, tot een virtuoze toccata naar een glorieus slot op vol orgel leidt, waarbij het "Lumen Christi" nog eenmaal klinkt.

Tommy van Doorn

Tommy van Doorn (1990)

uit Liempde had al vroeg de ambitie de muziek in te gaan en begon op zijn zevende met pianolessen. Op zijn 17e ging hij in de leer bij organist Jan Verhoeven en kreeg, naast pianoles, orgelles in de Sint-Petruskerk te Boxtel. Daar werd voor hem de basis gelegd voor het orgelspel in alle belangrijke stijlperiodes en in de muziektheorie.

Na het behalen van zijn gymnasiumdiploma werd Van Doorn in 2009 toegelaten tot het Conservatorium in Tilburg waar hij thans orgel studeert bij Henco de Berg en Ad van Sleuwen. Muziektheoretische vakken worden gevolgd bij Ad van Sleuwen en Martyn Smits. Zijn pianostudie zet hij voort als bijvak bij Simon van 't Hoff. Tevens heeft hij zich verdiept in het bespelen van het Franse drukwindharmonium.

Hij volgde masterclasses bij o.a. Ben van Oosten, Wolfgang Baumgratz (D) en Luca Scandali (It). Als vaste organist is Van Doorn momenteel verbonden aan de Moeder Godskerk in Roosendaal. Hij treedt op als solist en begeleider.

Eerstvolgende concerten:

zondag 13 mei	20.15 uur:	Kees van Houten
zondag 24 juni	20.15 uur:	Jan Willems
zondag 19 augustus	20.15 uur:	Henk Verhoef
zondag 23 september	20.15 uur	Jan Verhoeven
zondag 7 oktober	20.15 uur	Paul Houdijk

De concerten worden financieel mogelijk gemaakt door:

Dhr. S. Aarns - Dhr. T. van den Aker - Dhr. en Mevr. A. Bertram - Blanca Beheer B.V. - Dhr. en Mevr. H. Boddendijk - Brabants Centrum - Mevr. Castricum - Gemeente Boxtel - Dhr. C. Doevendans - Nel en Tommy van Doorn - Dhr. en Mevr. E. van Gelder - Dhr. C. Hooy - Dhr J. van Hezik - Mevr. L. Ietswaart - Marimba Bloemsierkunst - Protestantse Gemeente Boxtel - Snijders & Toemen, Advokaten - Verrijzenisparochie Boxtel - en alle donateurs

STICHTING KERKCONCERTEN BOXTEL

Orgelconcert

door

Tommy van Doorn

zondag 15 april 2012

aanvang 20.15 uur

St.Petruskerk Boxtel

Programma

1. Cathédrales	L. Vierne (1870-1937)
2. "Wachet auf, ruft uns die Stimme" BWV 645	J.S. Bach (1685-1750)
3. Passacaglia und Fuge in c BWV 582	J.S. Bach
4. "O Mensch, bewein' dein' Sünde groß" BWV 622	J.S. Bach
5. Praeludium und Fuge über B-A-C-H	F. Liszt (1811-1886)
6. Consolation – Andantino	F. Liszt
7. Consolation – Quasi adagio	F. Liszt
8. Incantation pour un jour Saint	J. Langlais (1907-1991)

Toelichting

Van **Louis Vierne**, organist van de Notre-Dame in Parijs, horen we het imponerende en tot de verbeelding sprekende "**Cathédrales**"; een groots en monumentaal werk waarin de indrukken van een kathedraal verklankt worden. Tegen statige, lang aangehouden akkoorden op de manualen horen we tweemaal de hoofdmelodie in het pedaal, onderbroken door een tussenspel op een achtvoetsregister, vanavond gespeeld op het rugpositief van het Smits-orgel. De hoofdmelodie klinkt vervolgens in een vierstemmige zetting en wordt onderbroken door krachtige akkoorden. Na nog een keer het manualiter tussenspel wordt in een meer bewogen sectie toegewerkt naar een gigantische dynamische climax, waarbij de hoofdmelodie uiteindelijk op het volle orgel klinkt. Abrupt wordt deze climax afgebroken, waarna nog eenmaal het manualiter tussenspel klinkt, gevolgd door een sereen en berustend slot op achtvoetsregisters, met de hoofdmelodie in de tenor.

Het bekende orgeltrio "**Wachet auf, ruft uns die Stimme**" van **Johann Sebastian Bach** is een bewerking uit de gelijknamige cantate BWV140. De koraalmelodie van "Wachet auf" klinkt in de tenor en wordt begeleid door een baspartij in het pedaal (de continuo-lijn in het oorspronkelijke cantatedeel) en een zeer fraaie melodische en herkenbare lijn als bovenstem (oorspronkelijk een vioollijn). Het stuk werd gepubliceerd in de "Schübler Choräle", een verzameling van cantatedelen door Bach zelf voor orgel bewerkt.

De **Passacaglia und Fuge** is één van de meest imposante orgelwerken van Bach. In de Passacaglia horen we twintig variaties over een basthema van acht maten, dat eerst onbegeleid in het pedaal klinkt. Het begin van het thema van de Passacaglia wordt gebruikt voor de fuga, die direct volgt op de laatste variatie van de Passacaglia. De fuga heeft twee contrasubjecten; een herhalend motief van achtste noten en een drukker motief van zestiende noten. De geniale constructie en muzikale inhoud van de Passacaglia und Fuge boeien eindeloos en getuigen van Bachs onovertroffen genie.

Het ontroerende koraal "**O Mensch, beweine dein' Sünde groß**" is afkomstig uit het "Orgelbüchlein", een verzameling kortere koraalbewerkingen voor orgel. Dit koraal is één van de meer uitgebreide en langere bewerkingen uit het Orgelbüchlein en wordt uitgevoerd op twee manualen en pedaal: een rijkelijk versierde melodie klinkt uitkomend tegen twee begeleidende stemmen en een basstem in het pedaal. In "O Mensch", een koraal voor de lijdenstijd, horen we treffend het 'wenen' verklankt door chromatiek en onverwachte dissonantie.

Franz Liszt, bekend geworden als een 19e-eeuws klaviervirtuoos bij uitstek, schreef in 1855 het **Praeludium und Fuge über B-A-C-H** voor de inwijding van het Ladegast-orgel in de kathedraal van Merseburg. Het is te beschouwen als een ode aan Johann Sebastian Bach, met wiens (orgel)oeuvre hij bekend was. De naam van Bach is in de loop der eeuwen veelvuldig als muzikaal motief gebruikt (niet in de laatste plaats door Bach zelf); in de Duitse naamgeving van de muzieknoten kent men immers de muzieknoot H in plaats van onze B, en B in plaats van onze Bes, waardoor de naam B-A-C-H muzikaal gebruikt kan worden (in feite dus de noten Bes-A-C-B). Liszt laat het B-A-C-H thema veelvuldig terugkomen in deze groots opgezette fantasie. Het werk heeft een virtuoos, improvisatorisch karakter en bestaat feitelijk uit de opeenvolging van een aantal sterk contrasterende secties, zowel wat betreft het muzikaal materiaal als de dynamiek en klankkleur. De fuga hierin is slechts een korte sectie, daar Liszt na een korte fugatische uitwerking van het B-A-C-H thema vrij snel verder gaat in meer fantasieachtige secties.

De twee **Consolations** (letterlijk vertaald 'troostingen') zijn bewerkingen voor orgel uit de bekende verzameling van zes Consolations die Liszt oorspronkelijk schreef voor piano. De stukken tonen Liszt als meester in werken van een meer intieme opzet. Hij schreef ze in 1849-1850, niet lang nadat hij zijn hectische carrière als rondreizende pianovirtuoos beëindigd had. In de "Consolations" horen we dan ook een meer contemplatieve kant van Liszt. "Andantino", oorspronkelijk de vijfde Consolation in E-groot, ademt een vredige en serene sfeer, waarbij een vocale melodie geldt als uitgangspunt. "Quasi adagio", oorspronkelijk de vierde Consolation in Des-groot, werd gebaseerd op een melodie geschreven door groothertogin Maria Paulowna van Rusland. Het werk doet zeer melancholisch aan en eindigt in een diepe berusting.

